

Opgang, 16 maart 2019

Vandaag is het de tweede zondag in de lijdenstijd, ook wel genoemd: Zondag reminiscere naar psalm 25 vers 6: Denk aan uw barmhartigheid Heer, aan uw liefde door de eeuwen heen.

1,2 en 3: Na het koraal uit slotcantate 185 volgen twee variaties over de melodie van “*Ich ruf zu dir, Herr Jesu Christ*”.

De eerste is een koraalfantasie van Dietrich Buxtehude, een van oorsprong Deense componist, virtuoos organist te Lübeck en zeer gewaardeerd door Johann Sebastian Bach die hem uitermate bewonderde om zijn orgel- en componeerkunsten.

Het door Bach gecomponeerde versie is zeer geliefd en bekend geworden. Vandaag een bewerking voor cello en orkest. De tekst van het koraal luidt:

*Ich ruf zu dir, Herr Jesu Christ,
ich bitt, erhör mein Klagen,
verleih mir Gnad zu dieser Frist,
laß mich doch nicht verzagen;
den rechten Weg, o Herr, ich mein,
den wollest du mir geben,
dir zu leben,
mein'm Nächsten nütz zu sein,
dein Wort zu halten eben.*

4. Christobal de Morales PARCE MIHI DOMINE

Christobal was een zestiende eeuwse Spaanse componist. Hij schreef veel vocale werken, voornamelijk kerkmuziek. Schitterende, wat mystiek klinkende composities waar veel rust vanuit gaat.

Polyfonie en jazzimprovisatie kunnen tezamen gaan: u hoort een werk van hem dat omlijst wordt door een hedendaagse improvisatiestijl door een saxofonist. Een wonderschone vermenging van stijlen. De tekst van dit motet komt uit het bijbelboek Job. De vertaling luidt:

*Spaar me, Heer, want mijn dagen op aarde betekenen niets meer.
Wat is de mens toch voor een wezen dat Gij hem verheerlijkt?
Waarom legt Gij U met heel Uw hart op hem toe?
Gij bezoekt hem van 's morgens vroeg en dadelijk steunt Gij hem.
Hoelang spaart Gij me niet en waarom zendt Gij me niet weg om me in mijn eigen speeksel te verslikken?
Ik heb gezondigd, wat kan ik voor U, Bewaker van de mensen, doen?
Waarom hebt Gij mij tegenover U opgesteld en ben ik voor mezelf een last geworden?
Waarom wist Gij mijn zonde niet uit en waarom neemt Gij mijn onrechtvaardigheid niet weg?
Maar zie, nu moet ik sterven in het stof, en als Gij me 's ochtends komt opzoeken, zal ik niet meer bestaan.*

5. Francis Poulenc (1899-1963) Timor et tremor

Als componist was Poulenc vrijwel autodidact, zijn eerste composities maakte hij rond zijn 18e wereldkundig zonder dat hij compositie-onderricht had genoten! Daarbij zijn de nog steeds veel gespeelde solopianostukken *Trois mouvements perpétuels* (1919) en de liederencyclus *Le Bestiaire* (1918) op tekst van Apollinaire.

Van zijn *Quatre Motets pour un Temps de Pénitence* gaat een wat sombere dreiging uit. Het bestaat uit vier motetten geschreven voor de lijdenstijd.

Vandaag hoort u de eerste: Timor et tremor, een compilatie van psalm 30 en 54

Het stuk begint met een unisono uitroep: “angst en beven komen over mij”. Een toevlucht wordt gezocht bij God onderstreept met verrassende akkoorden daar waar het gaat over het toevertrouwen van de ziel aan de Almachtige. Timor et tremor vertaling:

***Vrees en beven zijn over mij gekomen
en duisternis omringt mij.
Heb medelijden met mij Heer,
want aan u vertrouw ik mijn ziel toe
Heer, luister naar mijn gebed
want gij zijt mijn toevlucht
en mijn almachtige hulp.
Heer, ik heb u aangeroepen
en zal niet worden beschaamd.***

6. We sluiten af met een kort motet dat gecomponeerd werd door de 20^e eeuwse Engelse componist George Malcolm. Eripe me. De woorden komen uit psalm 143 vers 9 en 10:

***Red me van mijn vijanden, Heer.
Ik vlucht naar U toe.
Leer me om te doen wat U wil,
want U bent mijn God.***